

## TEFSİR USULÜ ve TARİHİ

|    |                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|----|---------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1  | Ders Adı:                             | TEFSİR USULÜ ve TARİHİ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 2  | Ders Kodu:                            | İLA1017                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 3  | Ders Türü:                            | Zorunlu                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| 4  | Ders Seviyesi                         | Lisans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 5  | Dersin Verildiği Yıl:                 | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 6  | Dersin Verildiği Yarıyıl              | 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 7  | Dersin AKTS Kredisi:                  | 6.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 8  | Teorik Ders Saati (saat/Hafta)        | 4.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 9  | Uygulama Ders Saati(saat/Hafta)       | 0.00                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| 10 | Laboratuvar Ders Saati (saat/hafta) : | 0                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 11 | Dersin Önkoşulu:                      | Yok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 12 | Dersin Dili:                          | Türkçe                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 13 | Dersin Veriliş Şekli:                 | Yüz yüze                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 14 | Dersin Koordinatörü:                  | Prof. Dr. CELİL KİRAZ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 15 | Dersi Veren Diğer Öğretim Elemanları: | Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BİLGİN<br>Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk BİLGİN<br>Dr. Öğr. Üyesi Selahattin ÖZ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 16 | Koordinatör İletişim Bilgileri:       | ckiraz@uludag.edu.tr<br>0530 420 1667                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 17 | Dersin WEB adresi:                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 18 | Dersin Amacı:                         | Kur'ân metninin güvenilirliği konusunda, Hz. Peygamber (s) devrinde ezber ve yazı ile tesbiti, vefatından sonra bu malzemenin toplanması, yazılması, çoğaltılması, noktalanması, harekelenmesi, okunması konularını kapsayan bir "Kur'ân tarihi" ile, Kur'ân'ın Allah tarafından vahyedilmiş ve vahyedildiği gibi korunmuş bir kitap olduğunun tescil edilmesi, 14 asırlık tarihî seyri içinde, Kur'ân metnin anlaşılması, açıklanması, devrin problem ve ihtiyaçları doğrultusunda yorumlanması yönünde, benimsedikleri yaklaşım tarzlarının ve tefsir esaslarının farklılığına bağlı olarak ortaya çıkan önemli kişi, akım ve ekollerin tefsir faaliyetlerinin bütününe hem muhteva hem de metot yönüyle ana hatlarıyla ve karakteristik özellikleriyle tanıtılması, bu faaliyetlerde ortaya konan bilgi ve metot birikimi içinden, bilimsel esaslara uygun, zamana karşı dayanıklı, ömürlü, süzme, sağlam, nesnel ve faydalı bilgi ve yöntemlerin derlenmesiyle oluşturulan sağlam bir tefsir kültürü ve sağlam bir tefsir metodolojisi aktararak, günümüzdeki dînî problemler ve sosyal sorunlar karşısında ihtiyaç duyacağı bilgi, yaklaşım, çözüm ve yöntemleri kapsayan, bilimsel esaslara uygun bir tefsir formasyonunun kazandırılması amaçlanır. |
| 19 | Dersin Mesleki Gelişime Katkısı:      | Bu ders sayesinde, Kur'an'ın kaynağının ilahi oluşu gerçeği öğrenciler tarafından kavranır. Ayrıca bu kutsal kitabın anlaşılması için gerekli temel bilgiler edinilmiş olur. Yine Kur'an'ın anlaşılması konusunda ortaya çıkan farklı eğilimler hakkında bilgi edinilir.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| 20 | Dersin Öğrenme Kazanımları:           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|    | 1                                     | Öğrenci, Kur'ân'ın ilâhî bir kitap olarak evrensel ölçeklerde mesajlar verdiğini kavrar.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|    | 2                                     | Kur'ân'ın niteliği hakkında ve Kur'ân'ın anlaşılması ve yorumlanması yönündeki farklı yaklaşım, akım ve ekoller hakkında temel bilgilere sahip olur.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|    | 3                                     | Kur'ân'ın mutlak doğru; yorumlarının ise şartlı doğru olduğu bilincine varır ve buna göre seçmeci davranma alışkanlığını kazanır.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

|       |                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                     |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|       | 4                                                                                                                                                                                                                                                         | Dikey ve yatay inceleme yöntemlerini beraberce kullanabilme yeteneğini kazanarak, klasik modern arasında sağlam köprüler kurabilir. |
|       | 5                                                                                                                                                                                                                                                         | Kur'ân'ın getirdiği yüksek ahlâkî ve mânevî değerleri, çağdaş dünyaya aktarabilme yeteneği kazanır.                                 |
|       | 6                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                     |
|       | 7                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                     |
|       | 8                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                     |
|       | 9                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                     |
|       | 10                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                     |
| 21    | Dersin İçeriği:                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                     |
| Hafta | <b>DERS İÇERİKLERİ</b>                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                     |
|       | <b>Teorik</b>                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Uygulama</b>                                                                                                                     |
| 1     | 1. Ders: Dersin içeriği ve kaynakları hakkında genel bilgi. Muhsin Demirci'nin TEFSİR USULÜ kitabının Giriş bölümü: Tefsir Usulünün Temel Kaynakları 2. Ders: Birinci Bölüm: Kur'ân'ın Nüzulü ve Metinleşme Süreci. 1. Genel Olarak Vahiy 2. Kur'ân Vahyi |                                                                                                                                     |
| 2     | 3. Ders: III. Kur'an'ın Metinleşmesiyle İlgili Faaliyetler A. Kur'an'ın Tespiti B. Kur'an'ın Derlenmesi C. Kur'an'ın Çoğaltılması 4. Ders: D. Kur'an'a Hareke ve Nokta Konulması E. Kur'an Metninin Tertibi IV. Kur'an'ın Okunması A. Yedi Harf B. Kiraat |                                                                                                                                     |
| 3     | 5. Ders: İkinci Bölüm: Kur'an İlimleri I. Kur'an İlimlerine Giriş II. Kur'an'ın Lafzıyla İlgili İlimler A. Üslûbu'l-Kur'ân B. Mübhemâtü'l-Kur'ân C. Garîbu'l-Kur'ân 6. Ders: D. Vücûh ve Nezâir E. Aksâmu'l-Kur'ân                                        |                                                                                                                                     |
| 4     | 7. Ders: III. Kur'an'ın Anlamıyla İlgili İlimler A. Mütешâbihü'l-Kur'ân B. Hurûf-ı Mukattaa 8. Ders: C. İ'câzu'l-Kur'ân D. Müşkilü'l-Kur'ân E. Tekrâru'l-Kur'ân                                                                                           |                                                                                                                                     |
| 5     | 9. Ders: F. Mecâzu'l-Kur'ân G. Münâsebâtü'l-Kur'ân H. Fezâilü'l-Kur'ân 10. Ders: IV. Tarih İçerikli İlimler A. Kısasu'l-Kur'ân B. Esbâbu'n-Nüzûl                                                                                                          |                                                                                                                                     |
| 6     | 11. Ders: C. Nâsîh Mensûh 12. Ders: Üçüncü Bölüm: Kur'an'ı Anlama ve Yorumlama C. Kur'an'ı Anlamanın Temel Parametreleri                                                                                                                                  |                                                                                                                                     |
| 7     | 13. Ders: Safvetü't-Tefâsîr'den Fâtîha Suresi 14. Ders: Safvetü't-Tefâsîr'den Fîl Suresi                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                     |
| 8     | 15. Ders: Safvetü't-Tefâsîr'den Kureyş Suresi 16. Ders: Safvetü't-Tefâsîr'den Mâûn Suresi                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                     |
| 9     | 17. Ders: Muhsin Demirci'nin TEFSİR TARİHİ kitabından Birinci Bölüm: Tefsirin Tanımı ve Niteliği 18. Ders: İkinci Bölüm: Tefsirin Doğuşu ve Tedvini I. Tefsirin Doğuşu ve Gelişmesi (Sözlü Nakil Dönemi) A. Hz. Peygamber'in Tefsiri B. Sahabe Tefsiri    |                                                                                                                                     |
| 10    | 19. Ders: C. Tâbiûn Tefsiri II. Tefsirin Tedvini (Yazılı Nakil Dönemi) 20. Ders: Üçüncü Bölüm: Tefsir Çeşitleri I. Mevdî (Konumlu) Tefsir 1. Rivayet Tefsiri 2. Dirayet Tefsiri II. Mevdû (Konulu) Tefsir                                                 |                                                                                                                                     |
| 11    | 21. Ders: Dördüncü Bölüm: Tarihten Günümüze Tefsir Akımları I. Mezhebî Tefsirler II. İşârî Tefsirler III. Fıkhî Tefsirler 22. Ders: IV. İlmî Tefsirler V. İctimâî Tefsirler VI. Modernist Tefsirler                                                       |                                                                                                                                     |



|                                                   |             |   |         |   |        |   |          |   |              |   |   |   |   |   |   |   |
|---------------------------------------------------|-------------|---|---------|---|--------|---|----------|---|--------------|---|---|---|---|---|---|---|
| ÖK5                                               | 5           | 5 | 0       | 0 | 0      | 0 | 0        | 0 | 0            | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| ÖK: Öğrenme kazanımlar PY: Program yeterlilikleri |             |   |         |   |        |   |          |   |              |   |   |   |   |   |   |   |
| Katkı<br>Düzeyi:                                  | 1 çok düşük |   | 2 Düşük |   | 3 Orta |   | 4 Yüksek |   | 5 Çok Yüksek |   |   |   |   |   |   |   |